

Република Србија
ВРХОВНИ СУД СРБИЈЕ
Рев 3551/07
08.05.2008. година
Београд

Врховни суд Србије у Београду, у већу састављеном од судија Снежане Андрејевић, председника већа, Слађане Накић-Момировић, Споменке Зарић, Јованке Кажих и Миломира Николића, чланова већа, у парници тужилаца АА, коју заступа АБ, адвокат, ББ, кога заступа АВ, адвокат, ВВ, кога заступа АГ, адвокат, ДД, ЋЋ, ЕЕ, ЖЖ и ЗЗ, које заступа АД, адвокат, против тужених ИИ и ЈЈ, које заступају АЂ и АЕ, адвокати, ради оцене пуноважности завештања, одлучујући о ревизији тужених изјављеној против пресуде Окружног суда у Новом Саду Гж.2972/06 од 23.05.2007. године, у седници одржаној дана 08.05.2008. године, донео је

Р Е Ш Е Њ Е

УКИДА СЕ пресуда Окружног суда у Новом Саду Гж.2972/06 од 23.05.2007. године и предмет враћа другостепеном суду на поновно суђење.

О б р а з л о ж е њ е

Пресудом Општинског суда у Новом Саду П. 3638/05 од 16.02.2006. године, одбијен је тужбени захтев за утврђење да својеручно завештање пок. ПП, тестаментa од 05.11.2000. године није правоваљано и да би се као такво требало поништити уз обавезу тужених да тужиоцима солидарно накнаде трошкове парничног поступка са законском затезном каматом од пресуђења до исплате. Истом пресудом су обавезани тужиоци да туженима на име трошкова парничног поступка исплате 340.450,00 динара, а са вишком захтева за исплату трошкова поступка, тужени су одбијени.

Пресудом Окружног суда у Новом Саду Гж.2972/06 од 23.05.2007. године, усвојене су жалбе тужилаца и наведена пресуда Општинског суда, исправљена решењем П. 3638/05 од 20.03.2006. године је преиначена и усвојен тужбени захтев за утврђење да својеручно завештање пок. ПП, тестаментa од 05.11.2000. године није правоваљано, те да се као такво поништава. Истом пресудом су обавезани тужени да тужиоцима солидарно на име трошкова парничног поступка исплати износ од 367.300,00 динара.

Против другостепене одлуке благовремено су изјавили ревизију тужени због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Тужиоци су поднели одговор на ревизију.

Врховни суд Србије је испитао побијану одлуку у смислу члана 399 ЗПП и налази да је ревизија основана.

Према утврђеном чињеничном стању, ПП, који је преминуо __. године за живота је водио дневник. Дана 05.11.2000. године писао је у дневнику о својој спремности да тестаментом завешта имовину, а затим је навео: "Ако ме пак смрт претекне, онда све остаје породици КК и ЛЛ. Својеручно сам овај текст писао 05 новембра 2000. године (следи потпис). Овај потпис регистрован је код Панонске банке на текућем рачуну и на решењу оставинске расправе Општинског суда у Новом Саду од 01.11.2000. године". У време сачињавања ове изјаве ПП је имао осамдесет година. Према спроведеном вештачењу није боловао од неке трајне душевне болести, менталне или старачке заосталости, болести зависности, нити је регистрован поремећај личности. Био је способан за расуђивање и изражавање слободне воље, са очуваном меморијом, чак надпросечном за своје године. Живео је сам, био је удовац, без деце, а преминули брат и сестре такође нису имали деце. Децембра 2000. године ПП је одлазио код адвоката АЖ ради сачињавања писменог тестаментa пред сведоцима, али сачињени текст тестаментa је остао непотписан.

Налазећи да је сада пок. ПП, својеручно написао и потписао 05.11.2000. године тестамент остављајући имовину туженима, да друго завештање није сачињено и да се ради о слободно израженој вољи, која испуњава услове прописани чланом 84 Закона о наслеђивању за својеручно завештање првостепени суд је одбио тужбени захтев за поништај тестаментa.

Другостепеном пресудом је преиначена одлука општинског суда и тужбени захтев усвојен оценом да је услов пуноважности својеручног завештања из члана 84 Закона о наслеђивању, да је завештање написано писаним словима, да је спорни текст написан штампаним словима, чиме је повређена форма и завештање није сачињено у облику и под условима прописаним Законом. Осим тога, оцењено је да из спорног текста не произилази озбиљна, стварна, одређена и безусловна воља за сачињавањем завештања, већ се ради о тексту намењеном "унутрашњем свету" дијалогу сада пок. ПП, који је водио сам са собом и да завештања нема већ само размишљања о сачињавању тестаментa.

Ревизијом се основано указује да је побијаном одлуком учињена битна повреда одредаба парничног

..... поступка из члана 361 став 2 тачка 12 ЗПП и да је материјално право погрешно примењено.

Одредбама члана 84 став 1 Закона о наслеђивању је прописано да завешталац који зна да чита и пише може завештање сачинити тако што ће га својом руком написати и потписати. Из наведеног произилази да својеручно (олографско) завештање представља облик редовног, приватног и писменог завештања и да је за овај облик неопходно да у целости завештање буде написано и потписано од стране завештаоца. Искључена је могућност коришћења рачунара, писаће машине и др. Техника писања завештаоца, коришћење штампаних или писаних слова, није ближе прописана, услед чега се не може прихватити закључак другостепеног суда да се својеручно завештање мора да сачини писаним словима.

Ово ограничење не произилази из цитираних одредби, којима се прописују посебни законски услови за ову врсту завештања. Провера аутентичности текста завештања може бити извршена и када је завештање писано штампаним словима, па се по оцени Врховног суда не искључује могућност да завешталац своју последњу вољу изрази својеручним завештањем написаним штампаним словима. Стога за пуноважност својеручног завештања није од значаја на ком језику, писму или каквим је словима (писаним или штампаним) садржина завештања написана, већ је битно да се ради о аутентичном тексту оставиоца са јасно израженом намером сачињавања завештања, написаног и потписаног његовом руком, а у конкретном случају, аутентичност спорног текста од 05.11.2000. године и није била спорна.

Основано се ревизијом указује и на битну повреду одредаба парничног поступка из члана 361 став 2 тачка 12 ЗПП. Нејасни су и противречни разлози побијане одлуке, којима се, без отварања расправе оцењује да спорни текст не представља завештање већ дневнички запис, разматрање сада пок. Васе Остојића о сачињавању завештање, и да није изражена озбиљна, стварна и одређена воља и безусловна намера за сачињавање својеручног завештања. Законски услови из члана 84 Закона о наслеђивању за сачињавање својеручног завештања не ограничавају завештаоца да изјаву своје последње воље изрази у неком посебном тексту с називом завештање, већ се и изјаве дате у писму или дневнику могу сматрати завештањем уколико испуњавају законске услове, прописане за тај облик писменог тестаментa. Оцена другостепеног суда је првенствено заснована на анализи делова дневника сада пок. ПП о исказаној намери за сачињавање завештања и предузиманим радњама ради сачињавања писменог тестаментa пред сведоцима. Притом чињеница да је сада пок. ПП спорну изјаву од 05.11.2000. године написао у дневнику и потписао и пружио податке за проверу аутентичности потписа преко банке и суда који имају његов оригинални потпис нису оцењене, као ни изнети разлози пок. ПП да то чини за случај да га смрт претекне и друге релевантне чињенице утврђене првостепеном одлуком.

У поновном поступку, другостепени суд ће отклонити ове неправилности, по потреби, отварањем расправе, оценити жалбене наводе тужилаца и донети правилну и на закону засновану одлуку.

Са изнетих разлога, Врховни суд је одлучио као у изреци решења, на основу одредби члана 406 став 1 ЗПП.

Председник већа-судија

Снежана Андрејевић, с.р.

За тачност отправка

Управитељ писарнице

Мирјана Војводић

ВС